

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Prašič.

Prašič je povsod na slabem glasu kot nesnažna in požrešna žival, a vendar ga imamo radi. V hrani nij izbirčen, valja se po najgršem blatu in smrdljivih mlakah, ter pohlastá vse, kar se le dá prebaviti. V ta namen mu posebno dobro služi rilec. V svinjak mu dajemo odpadke iz huhinje, olupke in pomije, ter vse to samogoltno posreblje in požré, naj bi bili odpadki in olupki še tako plesnivi, in pomije še tako kisle, njegovemu želodcu to nič ne škoduje.

Prašič ima od strani stisneno truplo, koščato in robato hrbtišče in kratek smešno zasukan rep. Noge ima tenke in suhe. Na vsakej nogi ima po dva večja parkeljca, po katerih stopa, in dva manjša, ki sta malo više pomakujena, in se pri hoji tal ne dotikata. — Prašič je pokrit z debelo dlako, ščetine imenovano. Na hrbtišči so ščetine dolge, debele in močne. Pod kožo imajo prašiči mast ali slanino, ki je pri pitanih prašičih po več centimetrov debela.

Zarodnik naših domačih prašičev je divjí mrjasec, ki živí rad v družbi po vlažnih gozdih, pobirajoč gobe, korenine, želod in ogrce. Večkrat se vleže v močvirje, da si kožo hladí.

Mrjasec je mnogo močnejši od domačega prašiča. Njegovi trirobatí in zakrivljeni skranji zobje se imenujejo okla, ki so človeku jako nevarno orožje. V jeseni, ako je dosti želoda in žira, so mrjaseci debeli in dadó zeló dobro in okusno meso. Zaradi mesa in kvare (škode), ki jo delajo po gozdih in po obdelanem polji, preganjajo in streljajo to žival.

O koristi, ki jo imamo od domačega prašiča, nij mi treba mnogo praviti, ker je vsacemu znano, da od zaklanega prašiča nič v zgubo ne pride. Kri se podela v klobase, ščetine, posebno one na hrbtišči, potrebujejo se za dreto, krtače, omela in salo. Svinjetina je presna, kuhana, pražena, pečena in posušena dobra jed.

M u h a.

Znam, da muho pozná vsak izmed vas, ali malokdo si je to živalco bolj natanko ogledal. Oči ima velike in z rudečim sôkom napolnjene. Na glavi nosi tipalnici in sesalo. Posebno čudno so oči sestavljene; da to natančno vidimo, treba nam je povekšalnega stekla. S povekšalnim steklom vidimo, da vsako oko obstojí iz malo ne 4000 šesterokotih plôčic, katerih vsaka je lepo izbočena in služi živalci v to, da vidi. S to prečudno sestavo oči je muhi mogoče, da na vse strani vidi ob istem času, da-si so oči nepremakljive. Tipalnici ste ščetinasti in imate vsaka po tri člene. Sesalo, s katerim nas muha tolikokrat nadleguje, ima na konci dve mesnati ustni, ki ste zeló pripravni za srebanje tekočih stvari. Truplo je pokrito s ščetinicami, ki se s povekšalnim steklom vidijo kakor upognjena šila. Na nogah ima pod krepeljei majheno blazinico, iz katere izpušča neko lepljivo tekočino, da se more poprijemati, kadar lazi po šipah in ogledalih.